

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
14 липня 2022 року № 1219

ПРИМІРНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти:	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність:	Офтальмологія
Попередня освіта:	Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина»

Видання офіційне

Київ – 2022

РОЗРОБНИКИ ПРИМІРНОЇ ПРОГРАМИ

Група експертів МОЗ з деяких питань проходження інтернатури за спеціальністю «Офтальмологія» склад якої затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 листопада 2021 року № 2390.

ЗАВГОРОДНЯ Наталія Григорівна	завідувач кафедри офтальмології Запорізького державного медичного університету, голова групи експертів;
СЕРДЮК Валерій Миколайович	завідувач кафедри офтальмології Дніпровського державного медичного університету;
БЕЗДІТКО Павло Андрійович	завідувач кафедри офтальмології Харківського національного медичного університету;
ЦИБУЛЬСЬКА Таміла Євгенівна	професор кафедри офтальмології Запорізького державного медичного університету;
СКРИПНІЧЕНКО Інна Дмитрівна	доцент кафедри офтальмології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Фахову експертизу примірної програми проводили:

РИКОВ Сергій Олександрович	Завідувач кафедри офтальмології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, член. – кор. НАМН України, експерт групи МОЗ за напрямками «Отоларингологія. Дитяча отоларингологія. Сурдологія. Офтальмологія. Дитяча офтальмологія»;
ВЕНГЕР Людмила Віленівна	Завідувач кафедри офтальмології Одеського національного медичного університету, експерт групи МОЗ за напрямками «Отоларингологія. Дитяча отоларингологія. Сурдологія. Офтальмологія. Дитяча офтальмологія».

Примірну програму розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні групи експертів та інших фахових експертів зі спеціальності «Офтальмологія».

ВСТУП

Ця програма розроблена на основі Наказу МОЗ України №1254 від 22.06.2021 р. «Про затвердження Положення про інтернатуру» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703) та з урахуванням Європейських стандартів післядипломної підготовки медичних спеціалістів (UEMS) з офтальмології).

Мета: підготовка до самостійної роботи лікаря-інтерна за спеціальністю «офтальмологія» шляхом підвищення його рівня теоретичної та практичної підготовки з питань етіології, патогенезу, клініки, діагностики (в т.ч. диференційної), лікування та профілактики захворювань очей та суміжної патології, що найбільш часто зустрічаються, формування клінічного мислення, етичного відношення до хворого.

Тривалість підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Офтальмологія» - 2 роки. Підготовка в інтернатурі складається з двох частин: освітньої та практичної.

Освітня частина інтернатури проводиться в закладі вищої освіти, що здійснює підготовку лікарів-інтернів.

Практична частина інтернатури проводиться на базі стажування лікарів-інтернів в очних відділеннях багатопрофільних лікарень, офтальмологічних центрах, відділеннях науково-дослідних інститутів, незалежно від їх форми власності.

I. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Офтальмологія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	ступінь магістра в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальностями 222 «Медицина»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и) підготовки в інтернатурі	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від «А» до «D»: A: Має знання, описує ... B: Виконує, керує, демонструє під наглядом. C: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.
Обсяг програми	2 академічні роки (3432 години практичного та теоретичного навчання).

Роки навчання	Початок навчання/проходження інтернатури			Закінчення навчання/проходження інтернатури		
	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна Атестація
1	1.09	1.08-1.12	-	30.11	31.08-30.06	-
2	1.04	1.08		30.06	30.03	1.06-30.06

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРАНУТРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 2 роки, 22 місяці (3432 годин).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 3 місяці (468 годин) за один рік навчання, разом за 2 роки - 6 місяців, 936 годин.

Практична частина: (бази стажування) 16 місяців (2496 год.)

Рік підготовки	МІСЯЦІ											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки - навчання на кафедрі;

В – відпустка.

III. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність (ІК)	<p>ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них.</p> <p>ІК 02. Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній.</p> <p>ІК 03. Комунікативна компетентність: спроможність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, вміння спілкуватися з людьми з особливими потребами, дітьми та особами літнього віку.</p> <p>ІК 04. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій та їх використання у професійній діяльності.</p> <p>ІК 05. Вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки.</p> <p>ІК 06. Демонстрування лідерських навичок, вміння приймати рішення та брати на себе відповідальність за управління ситуацією, вміння делегувати завдання іншим членам команди.</p>
--	--

	ІК 07. Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК 03. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня.</p> <p>ЗК 04. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.</p> <p>ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК 06. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 07. Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка).</p> <p>ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.).</p> <p>ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p> <p>ЗК 13. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.</p> <p>ЗК 14. Знати покази, броти покази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.</p>
Професійні (спеціальні, фахові) компетентності (ПК)	<p>ПК 01. Перевірка гостроти зору, визначення вад рефракції ока та підбір окулярів для далі, для роботи та мультифокальних.</p> <p>ПК 02. Визначення кольорочутливості та контрастної чутливості.</p> <p>ПК 03. Периметрія (кінетична та статична).</p>

ПК 04. Гоніоскопія.

ПК 05. Визначення якості слізної плівки (тест Ширмера, тест Норна, визначення часу розрива слізної плівки, інше).

ПК 06. Визначення рефракції ока (авторефрактометрія, скіаскопія).

ПК 07. Електрофізіологічні методи дослідження ока (електроокулографія, викликані зорові потенціали, фосфен-тест).

ПК 08. Кератометрія и кератотопографія.

ПК 09. Пахіметрія та ендотеліальна біомікроскопія рогівки

ПК 10. Ультразвукове дослідження ока та орбіти (а-сканування, В-сканування).

ПК 11. Дослідження функції очних м'язів (очної моторики) та визначення кута косоокості.

ПК 12. Визначення бінокулярного зору (чотирьохточковий тест).

ПК 13. Вимірювання внутрішньоочного тиску (апланатична та безконтактна тонометрія).

ПК 14. Огляд переднього сегменту ока за допомогою щілинної лампи.

ПК 15. Пряма офтальмоскопія.

ПК 16. Фундускопія за допомогою контактної чи безконтактної лінзи, різні типи непрямой офтальмоскопії.

ПК 17. Флуоресцентна ангіографія.

ПК 18. Офтальмологічні методи дослідження, що використовують лазери (оптична когерентна томографія переднього та заднього відрізка ока, вимірювання шару нервових клітин, оптичне лазерне сканування).

ПК 19. Первинний прийом пацієнта, анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження.

ПК 20. Ретро- та пара-бульбарні, перілімбальні та субкон'юнктивальні ін'єкції.

ПК 21. Інтравітреальне введення препаратів.

ПК 22. Видалення сторонніх тіл з рогівки та кон'юнктиви, інстиляції лікарських засобів в кон'юнктивальний мішок.

ПК 23. Мати знання з хірургії поранень повік, кон'юнктиви та склери, вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача. Мати знання з основ пластичної хірургії повік.

ПК 24 Мати знання з мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних, вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача.

ПК 25. Мати знання з лазерних втручань на оці (YAG laser,

	<p>фотокоагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі), вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача.</p> <p>ПК 26. Мати знання з мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, епіретинальних мембранах, розривах сітківки та її відшаруваннях, вміти описати їх та виконати на муляжах чи тренажерах, під наглядом викладача.</p> <p>ПК 27. Знати основи асептики та антисептики та правила організації роботи в операційній.</p>
--	---

IV. ЗМІСТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Курс 1 (60 год, 2 кредити ЄКТС)	Анатомія та фізіологія органу зору. Методи дослідження зорових функцій.		
Навчальна мета	Розуміти вікові особливості анатомії та фізіології зорового аналізатору; засвоїти сучасні методи дослідження зорових функцій		
	Знання	Уміння	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати вікові особливості анатомії органу зору. 2. Знати вікові особливості фізіології органу зору. 3. Знати методи дослідження зорових функцій. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти визначити центральну гостроту зору. 2. Вміти дослідити периферичний зір. 3. Вміти дослідити світлосприйняття. 4. Вміти визначити кольоросприйняття. 5. Вміти дослідити бінокулярний зір. 	
	Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)		
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Перевірка гостроти зору	С	150
2	Визначення кольорочутливості та контрастної чутливості	С	150
3	Визначення бінокулярного зору	С	100
4	Визначення периферичного зору (периметрія кінетична та статична)	С	150
Курс 2 (60 год, 2 кредити ЄКТС)	Рефракція та акомодация ока		
Навчальна мета	Розуміти стан оптичної системи ока, клінічної рефракції		

		ока та її розвитку, динамічної рефракції та акомодатції, розуміти сучасні методи дослідження рефракції та методи корекції аметропій	
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати будову оптичної системи ока 2. Знати розвиток клінічної рефракції ока. 3. Знати динамічна рефракція та акомодатція. 4. Знати сучасні методи дослідження рефракції та акомодатції, 5. Знати сучасні методи корекції аметропій. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти визначити рефракцію ока. 2. Вміти визначити стан акомодатції ока. 3. Вміти проконсультувати пацієнта щодо сучасних методів корекції аметропій. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Визначення вад рефракції ока та підбір окулярів для далі, для роботи та мультифокальних	С	150
2	Визначення рефракції ока (авторефрактометрія, скіаскопія)	С	150
Курс 3 (60 год, 2 кредити ЄКТС)		Методи дослідження в офтальмології	
Навчальна мета		Розуміти стандартні методи дослідження переднього та заднього відрізка ока, сучасні офтальмологічні методики дослідження зорового аналізатору	
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати стандартні методи дослідження переднього та заднього відрізка ока: біомікроскопія, офтальмоскопія, гоніоскопія, діафаноскопія. 2. Знати методи дослідження очного тиску та гідродинаміки ока. 3. Знати методи ультразвукової діагностики ока . 4. Знати методику проведення оптичної когерентної томографії сітківки та зорового нерву. 5. Знати методи проведення флуоресцентної ангіографії. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти проводити дослідження переднього відділу ока: біомікроскопію, офтальмоскопію, гоніоскопію, діафаноскопія. 2. Вміти дослідити очний тиск та гідродинаміки ока. 3. Вміти інтерпретувати дані ультразвукового дослідження ока. 4. Вміти інтерпретувати дані оптичної когерентної томографії сітківки та зорового нерву. 5. Вміти інтерпретувати дані флуоресцентної ангіографії. 	

6. Знати методи діагностики, дослідження функції сльозових органів, в т.ч. рентгенологічні методи дослідження.	6. Вміти дослідити функції сльозових органів та виконати рентгенологічні дослідження сльозових шляхів.
7. Знати електрофізіологічні методи дослідження зорового аналізатора.	7. Вміти дослідити електрофізіологічний стан зорового аналізатора.

**Практичні навички/компетентності
(зазначаємо залежно від спеціальності)**

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Огляд переднього сегменту ока за допомогою щілинної лампи	С	150
2	Пряма офтальмоскопія	С	150
3	Фундусскопія за допомогою контактної чи безконтактної лінзи, різні типи непрямой офтальмоскопії	С	150
4	Офтальмологічні методи дослідження, що використовують лазери (оптична когерентна томографія переднього та заднього відрізка ока, вимірювання шару нервових клітин, оптичне лазерне сканування, флуорисцентна ангиографія	А	100
5	Визначення якості слізної плівки (тест Ширмера, тест Норна, визначення часу розриву слізної плівки, інше)	С	100
6	Вимірювання внутрішньоочного тиску (апланаційна та безконтактна тонометрія)	С	150
7	Ультразвукове дослідження ока та орбіти (а-сканування, В-сканування)	А	130
8	Електрофізіологічні методи дослідження ока (електроокулографія, викликані зорові потенціали, фосфен-тест)	А	150
9	Кератометрія и кератотопографія	А	130
10	Пахіметрія та ендотеліальна біомікроскопія рогівки	А	130
11	Рентгенологічні методи діагностики слізних органів	С	150

Курс 4 (60 год, 2

Захворювання додаткових структур ока та орбіти

кредити ЄКТС)			
Навчальна мета		Розуміти патологію повік, захворювання кон'юнктиви, захворювання слъзових органів та слъзовивідних шляхів, захворювання орбіти	
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати клінічну симптоматику захворювань повік в різних вікових групах, їх профілактику, діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику захворювань кон'юнктиви, їх профілактику, діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику захворювань слъзових органів та слъзовивідних шляхів, їх діагностику та лікування. 4. Знати клінічну симптоматику захворювань орбіти, їх діагностику та лікування. 5. Знати методику оперативних втручань вскриття абсцесу повік, видалення халязіона, птеригіуму, кісти кон'юнктиви, операції Арльта, основи пластичної хірургії повік. 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюванні повік. 2. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях кон'юнктиви. 3. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюванні слъзових органів та слъзовивідних шляхів. 4. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях орбіти. 5. Вміти самостійно виконати оперативні втручання вскриття абсцесу повік, видалення халязіона, птеригіуму, кісти кон'юнктиви, операцію Арльта, основи пластичної хірургії повік. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Приєм (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з патологією повік, захворюванням кон'юнктиви, слъзових органів та слъзовивідних шляхів, захворюванням орбіти Виконання оперативних втручань:	С	50
2	– вскриття абсцесу повік, – видалення халязіона, – видалення птеригіуму, – видалення кісти кон'юнктиви,	С С С С	20 20 20 20

	– операції Арльта	С	20
Курс 5 (60 год, 2 кредити ЄКТС)	Захворювання рогової оболонки та склери		
Навчальна мета	Розуміти основні запальні захворювання рогової оболонки та склери, дистрофічні захворювання рогової оболонки та склери, аномалії розвитку рогової оболонки та склери		
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> Знати клінічну симптоматику запальних захворювань рогової оболонки та склери, їх профілактику, діагностику та лікування. Знати клінічну симптоматику дистрофічних захворювань рогової оболонки та склери, їх діагностику та лікування. Знати клінічну симптоматику аномалій розвитку рогової оболонки та склери, їх діагностику та лікування. 		<ol style="list-style-type: none"> Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворюваннях рогової оболонки та склери. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофічних захворюваннях рогової оболонки та склери. Вміти діагностувати та призначати лікування при аномаліях розвитку рогової оболонки та склери. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Приєм (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними, дистрофічними захворюваннями рогової оболонки та склери та з аномаліями розвитку рогової оболонки та склери	С	50
Курс 6 (60 год, 2 кредити ЄКТС)	Захворювання судинної оболонки		
Навчальна мета	Розуміти запальні захворювання судинного тракту ока, дистрофії райдужної оболонки та циліарного тіла, пухлини увеального тракту, аномалії розвитку судинної оболонки		
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> Знати клінічну симптоматику запальних захворювань судинного тракту ока, їх діагностику та 		<ol style="list-style-type: none"> Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворюваннях судинного тракту 	

<p>лікування.</p> <p>2. Знати клінічну симптоматику дистрофій райдужної оболонки та циліарного тіла, їх діагностику та лікування.</p> <p>3. Знати клінічну симптоматику пухлин увеального тракту, їх діагностику та лікування.</p> <p>4. Знати клінічну симптоматику аномалій розвитку судинної оболонки, їх діагностику та лікування.</p>	<p>ока.</p> <p>2. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофіях райдужної оболонки та циліарного тіла.</p> <p>3. Вміти діагностувати та призначати лікування при пухлинах увеального тракту.</p> <p>4. Вміти діагностувати та призначати лікування при аномаліях розвитку судинної оболонки.</p>
--	---

**Практичні навички/компетентності
(зазначаємо залежно від спеціальності)**

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними захворюваннями судинного тракту ока, дистрофіями райдужної оболонки та циліарного тіла, пухлинами увеального тракту, аномаліями розвитку судинної оболонки	С	50

Курс 7 (60 год, 2 кредити ЄКТС) **Захворювання сітківки та склистого тіла**

Навчальна мета **Розуміти запальні процеси в сітковій оболонці, дистрофії сітківки, захворювання сітківки пов'язані з аномаліями розвитку судин сітківки (факоматози), відшарування сітківки, гострі порушення кровообігу в сітківці, захворювання склистого тіла.**

Знання	Уміння
<p>1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань в сітковій оболонці ока, їх діагностику та лікування.</p> <p>2. Знати клінічну симптоматику дистрофія сітківки, їх діагностику та лікування.</p> <p>3. Знати клінічну симптоматику</p>	<p>1. Вміти діагностувати та призначати лікування при запальних захворювань в сітківці ока.</p> <p>2. Вміти діагностувати та призначати лікування при дистрофія сітківки.</p> <p>3. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях сітківки пов'язаних з аномаліями</p>

<p>запальних захворювань сітківки пов'язаних з аномаліями розвитку судин сітківки (факоматози), їх діагностику та лікування.</p> <p>4. Знати клінічну симптоматику відшарувань сітківки, гострих порушень кровообігу в сітківці, їх діагностику та лікування.</p> <p>5. Знати клінічну симптоматику захворювань склистого тіла, їх діагностику та лікування.</p>	<p>розвитку судин сітківки (факоматозах).</p> <p>4. Вміти діагностувати та призначати лікування при відшаруваннях сітківки, гострих порушеннях кровообігу в сітківці.</p> <p>5. Вміти діагностувати та призначати лікування при захворюваннях склистого тіла.</p>
--	---

**Практичні навички/компетентності
(зазначаємо залежно від спеціальності)**

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	<p>Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними процесами в сітківці ока, дистрофіями сітківки, захворюваннями сітківки, що пов'язані з аномаліями розвитку судин (факоматози), відшаруванням сітківки, гострими порушеннями кровообігу в сітківці, патологією склистого тіла.</p>	С	50

Курс 8 (60 г од, 2 кредити ЄКТС)	Захворювання кришталика		
Навчальна мета	Розуміти види аномалій форми та положення кришталика; Види катаракти: вроджена та набуті, ускладнені катаракти; загальні принципи оперативної техніки в сучасній хірургії катаракти, операційні та післяопераційні ускладнення); Афекія та методи її корекції		
Знання		Уміння	
<p>1. Знати види аномалій форми та положення кришталика.</p> <p>2. Знати клінічну симптоматику видів катаракт, їх діагностику.</p> <p>3. Знати загальні принципи оперативної техніки в сучасній</p>	<p>1. Вміти діагностувати види аномалій форми та положення кришталика.</p> <p>2. Вміти діагностувати види катаракт: вроджені та набуті, ускладнені катаракти.</p> <p>3. Вміти діагностувати операційні та</p>		

<p>хірургії катаракти, операційні та післяопераційні ускладнення.</p> <p>4. Знати навички мікрохірургії ока при хірургії катаракти.</p> <p>5. Знати методи корекції афакій.</p>	<p>післяопераційні ускладнення.</p> <p>4. Вміти проконсультувати пацієнта щодо сучасних методів корекції афакії.</p>		
<p>Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)</p>			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	<p>Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з патологією кришталика</p>	С	50
Курс 9 (60 год, 2 кредити ЄКТС)		Нейроофтальмологія	
Навчальна мета		<p>Розуміти запальні захворювання зорового нерву, порушення кровообігу в судинах зорового нерву, зміни зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях, застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву, пухлини сітківки та зорового нерву</p>	
Знання		Уміння	
<p>1. Знати клінічну симптоматику запальних захворювань зорового нерву, їх діагностику та лікування.</p> <p>2. Знати види порушень кровообігу в судинах зорового нерву, їх діагностику та лікування.</p> <p>3. Знати зміни зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях, їх діагностику та лікування.</p> <p>4. Знати клінічну симптоматику застійного диску зорового нерву, атрофій та дистрофій зорового нерву, їх діагностику та лікування.</p> <p>5. Знати клінічну симптоматику пухлин сітківки та зорового нерву, їх діагностику та методи лікування.</p>		<p>1. Вміти діагностувати та призначати лікування при різних видах запальних захворювань зорового нерву.</p> <p>2. Вміти діагностувати види порушень кровообігу в судинах зорового нерву та призначати лікування.</p> <p>3. Вміти діагностувати зміни зорового нерву при загальних захворюваннях, інтоксикаціях та призначати лікування</p> <p>4. Вміти діагностувати застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву та призначати лікування.</p> <p>4. Вміти діагностувати пухлини сітківки та зорового нерву.</p>	
<p>Практичні навички/компетентності</p>			

(зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з запальними та дистрофічними захворюваннями зорового нерву, порушенням кровообігу в судинах зорового нерву, змінами зорового нерву при загальних захворюваннях та інтоксикаціях (застійний диск зорового нерву, атрофії та дистрофії зорового нерву, пухлини сітківки та зорового нерву)	С	50
Курс 10 (75 год, 2,5 кредити ЄКТС)		Глаукома	
Навчальна мета		Розуміти основні патогенетичні механізми розвитку глаукоми; класифікацію, етіологію та патогенез первинної глаукоми, діагностику первинної глаукоми, гострий напад глаукоми, гіпертензію ока; консервативне, лазерне та хірургічне лікування глауком, вторинну глаукому, вроджена глаукоми; організацію боротьби зі сліпотою від глаукоми	
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> Знати клінічну симптоматику основних типів глаукоми, їх діагностику та лікування. Знати класифікацію, етіологію та патогенез первинної глаукоми, діагностику первинної глаукоми, гострий напад глаукоми, гіпертензію ока та методи лікування (консервативне, лазерне та хірургічне). Знати діагностику та лікування вторинної та вродженої глаукоми. Знати організацію боротьби зі сліпотою від глаукоми. 		<ol style="list-style-type: none"> Вміти діагностувати та призначати лікування при різних типах глаукоми (первинна, вторинна, вроджена). Вміти діагностувати та призначати лікування при гострому нападі глаукоми, гіпертензії. Вміти проконсультувати пацієнта щодо консервативного, лазерного та хірургічного лікування глаукоми. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з глаукомою	С	50
Курс 11 (74 год, 2,5 кредити ЄКТС)		Ушкодження органу зору, бойова травма	
Навчальна мета	Розуміти види ушкодження органу зору, орбіти та додатків ока, розрізняти непроникні та проникні поранення очного яблука, контузії очного яблука, рентген-діагностику сторонніх тіл ока, опіки ока.		
Знання		Уміння	
<p>1.Знати класифікацію, клінічну симптоматику різних видів ушкоджень органу зору, орбіти та додатків ока, їх діагностику та лікування.</p> <p>2.Знати клінічну симптоматику непроникаючих та проникаючих поранень очного яблука, контузій, їх діагностику та лікування.</p> <p>3.Знати методику рентген-діагностики сторонніх тіл ока.</p> <p>4.Знати класифікацію, клінічну симптоматику опіків ока, їх діагностику та лікування.</p>		<p>1. Вміти діагностувати та призначати лікування при різних видах ушкоджень органу зору, орбіти та додатків ока.</p> <p>2. Вміти діагностувати та призначати лікування при непроникаючих пораненнях очного яблука, контузій та опіках очей.</p> <p>3. Вміти інтерпретувати дані рентген-діагностики щодо наявності сторонніх тіл ока.</p>	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з	С	50

	ушкодженням органу зору		
Курс 12 (60 год, 2 кредити ЄКТС)	Косоокість		
Навчальна мета	Розуміти види косоокості, порушення бінокулярного зору, гетерофорії, методи діагностики та лікування косоокості та порушень бінокулярного зору; ністагм.		
	Знання	Уміння	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати класифікацію, клінічну симптоматику видів співдружньої косоокості, їх діагностику та лікування. 2. Знати клінічну симптоматику, паралітичної косоокості, діагностику та лікування. 3. Знати клінічну симптоматику, діагностику та лікування порушень бінокулярного зору. 4. Знати клінічну симптоматику, діагностику та лікування ністагму. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти діагностувати та призначати лікування при співдружній та паралітичній косоокості. 2. Вміти діагностувати порушення бінокулярного зору та призначати лікування. 3. Вміти діагностувати ністагм та призначати лікування. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Приєм (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта з косоокістю	С	50
Курс 13 (30 год, 1 кредити ЄКТС)	Методи лікування в офтальмології		
Навчальна мета	Розуміти основні принципи роботи в мікрохірургічній операційній, основи асептики та антисептики, принципи мікрохірургічних втручань при катаракті, глаукомі, патології сітківки та скловидного тіла, косоокості та аномаліях рефракції.		
	Знання	Уміння	
	1. Знати принципи підготовки хворих до операцій на оці та принципи ведення післяопераційного періоду.	1. Вміти провести первинну хірургічну обробку при проникаючих пораненнях очного яблука та ушкодженнях його допоміжного	

<ol style="list-style-type: none"> 2. Знати основи асептики та антисептики та правила організації роботи в операційній. 3. Знати види оперативних втручань та основні техніки при катаракті, глаукомі, патології сітківки та скловидного тіла, косоокості та аномаліях рефракції, а також при проникаючих пораненнях очного яблука та ушкодженнях його допоміжного апарату. 4. Знати навички мікрохірургії ока при хірургії катаракти, рефракційних операціях, антиглаукомних операціях, як проникаючих, так і непроникаючих та лазерних, тощо. 5. Знати навички лазерних втручань на оці (YAG laser, фото коагуляція при глаукомі, дистрофіях сітківки та ретиношизисі). 6. Знати навички мікрохірургії ока при операціях на сітківці та вітреоретинальних операціях при новоутвореннях, PRV, розривах сітківки та її відшаруваннях. 7. Знати навички рефракційної хірургії та мікрохірургії косоокості. 8. Знати медикаментозну терапію при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока. 9. Знати фізичні методи терапії при 10. захворюваннях переднього та заднього відрізка ока. 	<p>апарату.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Вміти провести видалення сторонніх тіл з кон'юнктиви та рогівки 3. Вміти призначати медикаментозну терапію при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока 4. Вміти призначати фізичні методи терапії при захворюваннях переднього та заднього відрізка ока 		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)

1	Прийом (збір скарг, анамнезу, складання плану обстеження, диференційний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта, що готується до мікрохірургічного чи лазерного втручання на оці	С	50
Курс 14 (30 год, 1 кредити ЄКТС)		Офтальмологічні симптоми при загальних захворюваннях організму та синдромах	
Навчальна мета		Розуміти патологію органу зору при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах; патологія органу зору при захворюваннях серцево-судинної системи; зміни органу зору при ендокринних хворобах; зміни органу зору при захворюваннях головного мозку; зміни органу зору при деяких синдромах	
Знання		Уміння	
<ol style="list-style-type: none"> Знати клінічну симптоматику патології органу зору при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах, їх діагностику та лікування. Знати клінічну симптоматику патології органу зору при захворюваннях серцево-судинної системи, їх діагностику та лікування. Знати клінічну симптоматику змін органу зору при ендокринній патології, їх діагностику та лікування. Знати зміни органу зору при захворюваннях головного мозку, їх діагностику та лікування. Знати патологію органу зору при деяких синдромах та методи їх лікування. 		<ol style="list-style-type: none"> Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при інфекційних захворюваннях, гельмінтозах. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при захворюваннях серцево-судинної системи. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при ендокринній патології. Вміти діагностувати патологію органу зору та призначати лікування при захворюваннях головного мозку. Вміти діагностувати патологію органу зору при деяких синдромах та призначати лікування. 	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (збір анамнезу, складання плану обстеження, диференціальний діагноз,	С	50

	складання плану лікування, виписки та план подальшого спостереження) пацієнта з офтальмологічними симптоми при загальних захворюваннях організму та синдромах.		
Курс 15 (50 год, 1,66 кредити ЄКТС)	Охорона зору дітей та підлітків		
Навчальна мета	Розуміти основні причини зниження зору та сліпоти в дитячому віці; захворювання очей, при яких діти підлягають диспансерному нагляду, основи діагностики та профілактичного лікування цих захворювань; принципи організації офтальмологічної допомоги слабовидячим та сліпим дітям		
Знання		Уміння	
1. Знати клінічну симптоматику захворювань очей, що приводять до зниження зору та сліпоти у дітей, їх діагностику, лікування, принципи диспансерного нагляду. 2. Знати принципи організації офтальмологічної допомоги слабовидячим та сліпим дітям.		1. Вміти діагностувати, призначати лікування, проводити диспансеризацію при основних захворюваннях очей, що приводять до зниження зору та сліпоти у дітей. 2. Вміти проконсультувати батьків (опікунів) слабовидячої та сліпої дитини щодо надання офтальмологічної допомоги.	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом пацієнта дитячого віку, анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження.	С	50
Курс 16 (30 год, 1 кредити ЄКТС)	Лікарсько-трудова експертиза при захворюваннях та пошкодженнях органу зору. Професійні захворювання органу зору		
Навчальна мета	Розуміти принципи лікарсько-трудової експертизи при захворюваннях та пошкодженнях органу зору; професійні захворювання органу зору		
Знання		Уміння	
1. Знати принципи проведення лікарсько-трудової експертизи. 2. Знати клінічну симптоматику,		1. Вміти оформити медичну документацію при проведенні лікарсько-трудової експертизи.	

діагностику та лікування професійних захворювань органу зору.	2. Вміти діагностувати та призначати лікування при професійних захворюваннях органу зору.		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Прийом (анамнез, складання плану обстеження, диференціальний діагноз, складання плану лікування, виписки та подальшого спостереження) пацієнта, що потребує лікарсько-трудової експертизи при захворюваннях та пошкодженнях органу зору чи з професійними захворюваннями органу зору	С	20

V. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Медицина невідкладних станів. Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	22
2	Військово-медична підготовка	6
3	СНІД і вірусні гепатити	2
4	Радіаційна медицина	4
5	Особливо небезпечні інфекції	4
6	Клінічна імунологія	4
7	Туберкульоз	2
8	Елементи практичної психології та протидія насильству у сім'ї	2

VI. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я» Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 року № 117.
3. Постанова Кабінету міністрів України №762 від 07 липня 2021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України №584 від 30.04.2020 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1254 від 22.06.2021 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 17 serpnia 2021 roku za №1081/36/36703) Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію.
7. Офтальмологія: підручник / за ред. В.Н. Сакович, В.Н. Сердюк, Д.Г. Жабоедов. – Медицина, 2022. – 128 с.
8. Офтальмологія : підручник / за ред. Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та інш.. – Медицина, 2018. – 296 с.
9. Ophthalmology: textbook / O.P. Vitovska, P.A. Bezditko, I.M. Bezkorovayna et al. — 2nd edition. – Kyiv :AUS Medicine Publishing, 2020. – 648 p.
10. The Will sEye Manual: Office and Emergency Room Diagnosis and Treatment of Eye Disease / Dr.Kalla Gervasio, Dr.TravisPeck. - WoltersKluwer, 2021. – 426 с.
11. Детская офтальмология. Цветной атлас и краткое руководство по клинической офтальмологии / Под ред. Л.Б. Нельсона. – Геотар, 2021. – 304 с.
12. Ретинобластома: монографія /під ред. Н.Ф. Боброва. - Одесса: Видавничий центр, 2020. -327 с.
13. Офтальмологическая загадка - птериgium: монографія / Э.В. Мальцев, В.Я. Усов, Н.Ю. Крицун, ГУ "Ин-т глазных болезней и тканевой терапии им. В. П. Филатова НАМН Украины"; Под ред. Н. В. Пасечникова.– Одесса : Астропринт, 2020.– 148 с.
14. Офтальмохирургия / Херш Питер С., Загельбаум Брюс М. / Медицинская литература. – 2020, 400 с.
15. Image Analysis and Modeling in Ophthalmology / Edited By Eddie Y. K. Ng. – Edited By Eddie Y. K. Ng / CRC Press, 2017. – 412 с.
16. Handbook of Visual Optics, Two-VolumeSet / Pablo Artal. - CRC Press, 2021. – 832 с.
17. Джек Дж. Кански. Клиническая офтальмология: систематизированный подход. Пер. с англ. / Д. Кански. – М.: Логосфера, 2009. – 944 с.

18. Джек Дж. Кански. Клиническая офтальмология: признаки, причины, дифференциальная диагностика Пер. с англ. / Д. Кански. – М.: Логосфера, 2012. – 575 с.

19. Terminology and guidelines for glaucoma 5th Edition / Br J Ophthalmol. 2021 Jun;105 (Suppl 1):1-169.

**Генеральный директор Директорату
медицини кадрів, освіти і науки**

Сергій УБОГОВ